



> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hoger Onderwijs en

Studiefinanciering

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

B.J. de Koning

T +31 6 46 84 93 66
b.j.dekoning@minocw.nl

Onze referentie

907234

Datum **24 MAART 2016**

Betreft informatie over het wetsvoorstel bescherming namen en graden hoger onderwijs

Geacht bestuur,

Recent is het wetsvoorstel bescherming namen en graden hoger onderwijs aan de Tweede Kamer aangeboden (Kamerstukken II, 2015-2016, 34412, nr. 2 en 3). Dit wetsvoorstel heeft als hoofddoel het tegengaan van misleiding van studenten en werkgevers en in het verlengde daarvan het borgen van het aanzien van het Nederlandse hoger onderwijs in Nederland. Om dit te bereiken worden in de wet regels opgenomen met betrekking tot het voeren van de naam universiteit en hogeschool (alsmede vertalingen daarvan), het verlenen van de graden Bachelor, Master, Associate degree en Doctor en het voeren van die graden en titels op grond van de WHW.

Dit wetsvoorstel heeft niet alleen consequenties voor instellingen die nu al onder de WHW vallen (bekostigde instellingen of rechtspersonen voor hoger onderwijs (rpho)), maar ook voor andere organisaties. Daarbij gaat het zowel om Nederlandse instellingen als om nevenvestigingen van buitenlandse instellingen.

Het wetsvoorstel moet nog door de Tweede en Eerste Kamer worden aangenomen, maar omdat het wetsvoorstel consequenties kan hebben voor onder meer de bedrijfsvoering, met name bij het niet bekostigde onderwijs, wil ik u – onder uitdrukkelijk voorbehoud van het oordeel van de Staten Generaal – vooruitlopend op de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel (beoogd per 1 september 2017) met deze brief tijdig informeren over de inhoud van dit wetsvoorstel en wat dit voor uw organisatie betekent.

Ik wijs u erop dat het hier een samenvatting betreft. Voor de volledige tekst verwijs ik u naar de inhoud van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting.

Het voeren van de naam universiteit of hogeschool

Vanaf het moment van inwerkingtreding van de bepalingen in dit wetsvoorstel is het voeren van de naam 'universiteit', 'university', 'hogeschool' of 'university of applied sciences' (en andere vertalingen) voorbehouden aan de instellingen die geaccrediteerde opleidingen verzorgen en nevenvestigingen van buitenlandse onderwijsinstellingen die aan de kenbaarheidseis voldoen. Bij de instellingen met geaccrediteerde opleidingen gaat het om alle bekostigde instellingen en rpho's, met andere woorden de instellingen opgenomen in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (CROHO). De universiteiten hebben als naamgeving

universiteit of een vertaling daarvan (zoals 'university'). Voor hogescholen en rpho's is dit hogeschool of een vertaling daarvan (zoals 'university of applied sciences'). Voor hogescholen en rpho's die opleidingen aanbieden die zijn gericht op een bepaald beroepsprofiel geldt dat zij in de plaats van 'of applied sciences' het vakgebied mogen vermelden waarin zij opleidingen aanbieden (voorbeeld: university of Hospitality Management voor een hotelschool). Overigens kunnen instellingen in binnen- en buitenland andere termen zoals school, college, institute of academy gebruiken.

Een nevenvestiging van een buitenlandse instelling uit een EER-land kan zich hier pas universiteit of hogeschool noemen¹, indien deze voldoet aan de voorwaarde van de kenbaarheidseis. De kenbaarheidseis houdt in dat instellingen die graden willen verlenen, verbonden aan een in het buitenland erkende opleiding, kenbaar moeten maken:

- in welk land de hoofdvestiging van de betreffende instelling is gevestigd,
- welke graad aan de opleiding is verbonden, en
- op grond van welke wettelijke regeling uit dat land de graad wordt verleend.

Voor het voeren van de naam universiteit is bovendien een vereiste dat een instelling die in Nederland is gevestigd als nevenvestiging van een buitenlandse universiteit in het land van herkomst het recht heeft de graad Doctor te verlenen (een graad waaraan een promotie ten grondslag ligt) en ook in Nederland toegang biedt tot promotie.

Dat de hoofdvestiging niet in Nederland is gevestigd dient tijdig kenbaar te worden gemaakt; dus al bij het aantrekken van studenten.

Voor nevenvestigingen van instellingen uit niet-EER-landen geldt dat zij geen beschermde hoger onderwijsnaam mogen voeren. Uiteraard is dit anders als ze als rpho toetreden tot het Nederlandse bestel, aangezien rpho's zich hier hogeschool mogen noemen.

Het verlenen van graden

Alleen die instellingen die daartoe bevoegd zijn op grond van de WHW en die geaccrediteerde opleidingen aanbieden of daartoe bevoegd zijn op grond van een buitenlandse (accreditatie)regeling mogen, ten aanzien van die geaccrediteerde opleidingen (inclusief toets nieuwe opleiding), de graden Bachelor, Master, Associate degree en Doctor (alsmede de toevoegingen bijv. 'of Arts', 'of Science' of 'of Business Administration') verlenen.

Als het een graad op grond van een buitenlandse accreditatie(regeling) betreft, geldt ook hierbij de kenbaarheidseis: voor een ieder moet kenbaar zijn, bijvoorbeeld door een duidelijke vermelding op de website van een instelling, op grond van welke wettelijke buitenlandse regeling de graad wordt verleend en dat het geen WHW-graden betreft.

Handhaving

In het wetsvoorstel is voor het tegengaan van misleiding een handhavinginstrument opgenomen. Deze ziet er als volgt uit. De Inspectie van het onderwijs (inspectie) zal toezien op de naleving van deze normen. Naar aanleiding van een signaal dat een organisatie de normen overtreedt, kan de

¹ De kenbaarheidseis kan ook gaan gelden voor nevenvestigingen voor instellingen uit een niet-EER land, in geval zij behoren tot de wereldtop. De criteria zullen dan bij ministeriele regeling worden vastgelegd.

inspectie onderzoek doen en zo nodig stappen ondernemen om de overtreding tegen te gaan. De inspectie zal hierbij aan de hand van een interventieladder opereren. Vaak wordt begonnen met een gesprek, waarin de inspectie de organisatie wijst op de overtreding en op de mogelijkheid van een bestuurlijke boete indien de organisatie niet binnen een bepaalde termijn de benodigde acties onderneemt. Wanneer daar geen gevolg aan wordt gegeven of wanneer anderszins duidelijk is dat de normen bij herhaling of welbewust door de organisatie zijn overtreden kan dit er uiteindelijk toe leiden dat de organisatie een bestuurlijke boete wordt opgelegd. In het wetsvoorstel is opgenomen dat voor het maximum van deze boete per overtreding is aangesloten bij de hoogste categorie van strafrechtelijke boetes (artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, zesde categorie), of, indien dat meer is, ten hoogste 10% van de omzet van de organisatie, onderscheidenlijk, indien de overtreding door een ondernemersvereniging is begaan, van de gezamenlijke omzet van de ondernemingen die van de vereniging deel uitmaken, in het boekjaar voorafgaande aan de beschikking waarin de bestuurlijke boete wordt opgelegd. Het vorenstaande laat onverlet dat sommige vormen van misleiding vallen onder strafrechtelijke delictsomschrijvingen (bedrog, valsheid in geschrifte) en die zijn via het Openbaar Ministerie nu al aan te pakken.

Het bevorderen van maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef

Met dit wetsvoorstel is er tevens voor gekozen om het bevorderen door instellingen van maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef van hun studenten als directe opdracht aan de instellingen op te nemen in de wet. Dit geldt volgens de huidige wet al voor de bekostigde universiteiten en hogescholen. Met dit wetsvoorstel geldt dit ook weer voor rpho's.

Het biedt de mogelijkheid om slagvaardig op te kunnen treden wanneer blijkt dat een instelling deze verplichting naast zich neerlegt. Wanneer een instelling naar buiten treedt met discriminatoire opmerkingen kan actie worden ondernomen, ook wanneer dat buiten de kaders van de accreditatie wordt geconstateerd.

Aan de opdracht van het bevorderen van maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef kan op velerlei wijze tegemoet worden gekomen. Indien een instellingsbestuur discriminatoire uitlatingen doet of indien dergelijke uitingen zijn gedaan door iemand die de instelling formeel of informeel vertegenwoordigt, zal er sprake zijn van een onmiskenbare verzaking van deze plicht. Het gaat in dit verband om uitlatingen die voor rekening van de instelling komen en waar – in het uiterste geval – dan ook consequenties aan worden verbonden voor de instelling.

Indien een bekostigde instelling deze verplichting met voeten treedt, kan er door middel van een bekostigingssanctie een einde worden gemaakt aan die situatie. Voor de rpho bevat dit wetsvoorstel de mogelijkheid om de rpho die zich niet aan deze verplichting houdt het recht te ontnemen om graden op grond van de WHW te verlenen en te bewerkstelligen dat de instelling niet langer deel uitmaakt van ons stelsel voor hoger onderwijs.

Als gevolg van dit wetsvoorstel kan een dergelijke schending van deze verplichting ook worden meegewogen bij een verzoek een rpho te worden. In aanvulling op wat de inspectie in een dergelijke procedure moet beoordelen, komt nu dat de inspectie ook moet beoordelen of de naleving van deze verplichting voldoende is gewaarborgd, gezien de jaren dat het curriculum van de opleiding is doorlopen. Indien niet naar behoren aan deze verplichting blijkt te zijn voldaan, behoort de betreffende instelling niet tot ons onderwijsbestel.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Onze referentie
907234